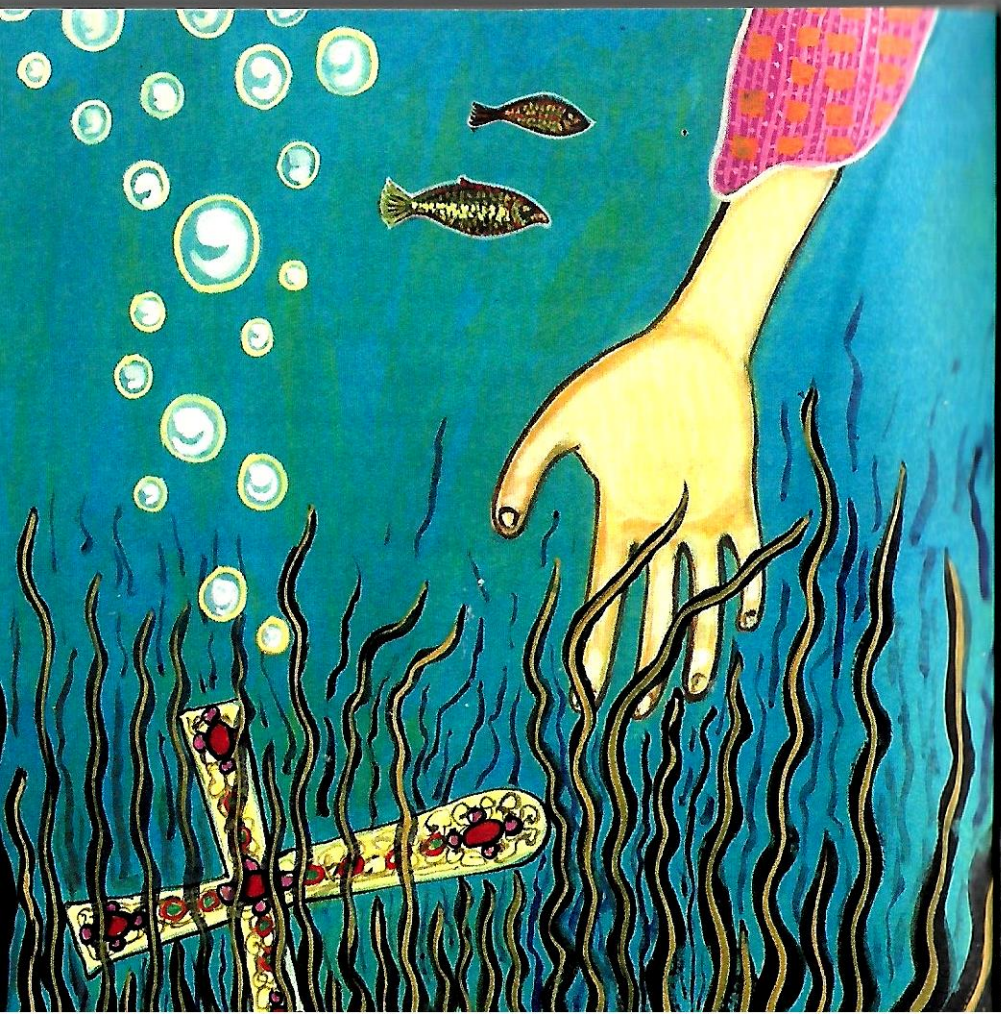
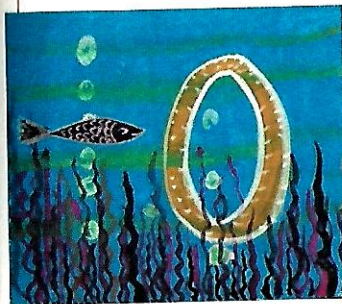

Το όνειρο του Φάνη

Φάνης κοιτούσε το πλήθος γύρω του στεναχωρημένος, αλλά κανείς δεν έδινε προσοχή στη στεναχώρια του. Ίσως να μην την είχε αντιληφθεί και κανείς, γιατί όλοι κοιτούσαν με προσήλωση το νερό, να δούνε ποιο παλικάρι θα έβγαζε το σταυρό.

Ημέρα των Θεοφανίων ήταν, ο αγιασμός των υδάτων, και όπως κάθε χρόνο, πολύς κόσμος είχε μαζευτεί στο λιμάνι για την τελετή. Φέτος μάλιστα είχε βουτήξει και μια κοπέλα και οι φίλες της, κορίτσια της δευτέρας Λυκείου, έβαζαν στοιχήματα ότι εκείνη θα 'πιανε το σταυρό κι όχι τα τρία αγόρια, που πέσαν στο νερό.

Ο Φάνης ήταν στεναχωρημένος γιατί φέτος είχε κι αυτός προετοιμαστεί να βουτήξει, και δεν τον άφησαν. Και ήθελε τόσο πολύ να το κάνει – βδομάδες ολόκληρες το σκεφτόταν. Τις νύχτες ονειρευόταν ότι βρισκόταν σ' έναν πανέμορφο υποβρύχιο κόσμο εξωτικό, σαν αυτούς που έβλεπε στα ντοκιμαντέρ με τα κοραλλιογενή νησιά, κι ότι έπαχνε για το σταυρό μέσα σε παράξενα φυτά απ' όπου πρόβαλλαν πολύχρωμα ψάρια. Κι όμως, ενώ ήταν έτοιμος, πανέτοιμος ύστερα από τόση προπύκνωση, οι γονείς του δεν του είχαν επιτρέψει να βουτήξει.

Η ώρα περνούσε, και το πλήθος γύρω από τον Φάνη άρχισε να αδημονεί – κανείς από αυτούς που βούτηξαν δε φαινόταν να 'ρχεται, με το σταυρό ή μόνος. Φαίνεται ότι ακόμα έπαχναν, και δεν τον είχαν βρει. Μερικοί όμως άρχισαν ν' ανησυχούν μήπως τα παιδιά είχαν πάθει κάτι, και μια ελαφριά μουρμούρα υποσκέλιζε τη σιγανή ψαλμωδία που έβγαине απ' τα χείλη του κόσμου.

«Χριστέ μου, φύλα τους», είπε μέσα του ο Φάνης κι έκανε το σταυρό του αργά. Η μεγάλη αδελφή του, η Ελένη,

που ήταν όρθια δίπλα του, σταυροκοπήθηκε κι αυτή.

Η Ελένη είχε προσπαθήσει πάρα πολύ να κάνει το όνειρο του Φάνη πραγματικότητα:

«Μαμά, πρέπει οπωσδήποτε να βουτήξει», έλεγε. «Έχει προπονηθεί τόσο καλά που θα μπορούσε να πιάνει το σταυρό! Σκέψου πόσο καλό θα κάνει αυτό στην εικόνα των παιδιών με νοπτική υστέρηση! Θα είναι κόλαφος για όλους αυτούς που τα λένε χαζά και καθυστερημένα. Εξάλλου, μαμά, είναι και η ονομαστική του γιορτή! Είναι το μεγαλύτερο δώρο που μπορείς να του κάνεις για τη γιορτή του». Μα η μαμά ήταν ανένδοτη.

«Το αντίθετο», έλεγε, «το χειρότερο θα ήταν να πάθει κάτι μέσα στα Θεοφάνια, που είναι κι η γιορτή του και γιορτή για όλους τους χριστιανούς! Το φαντάζεσαι πόσο θα στεναχωριούνταν όλοι; Κι αυτοί οι άνθρωποι που λες, Ελένη μου, έχουν σκληρή καρδιά και δε συγκινούνται τόσο εύκολα. Αν δουν ότι ένα παιδάκι με Ντάουν βγάζει το σταυρό, θα κουνήσουν το κεφάλι και θα πουν “ναι, αλλά δεν μπορεί να γίνει τηλεοπτικός αστέρας,

διευθυντής πωλήσεων, πρωθυπουργός, άρα καλύτερα να μη γεννιόταν καθόλου". Ξέρω καλά τι σου λέω, έχω συζητήσει πολλές φορές με τέτοιους ανθρώπους».

«Καλά, τότε ας τον αφήσουμε για να χαρεί, βρε μαμά, ο καημένος. Θα μπορούσε να βουτήξει μαζί κι ο Νίκος μας, να τον προσέχει. Κολυμπάει σαν δελφίνι ο Νίκος».

Η μαμά σκέφτηκε για λίγο, αλλά τελικά δεν άλλαξε την απόφασή της. Κι ο μπαμπάς, που ήρθε αργότερα, την ίδια γνώμη είχε κι αυτός. Μάλιστα είπε ότι αν επρόκειτο για υποβρύχιες βουτιές το καλοκαίρι, θα έδινε ευχαρίστως την άδειά του, αλλά τώρα μέσα στο χειμώνα, δεν του φαινόταν καλή ιδέα. Το νερό της θάλασσας ήταν τώρα κρύο, δεν είχε καμιά σχέση με το δροσερό νερό του καλοκαιριού ούτε με το ζεστό της πισίνας. Και βέβαια ούτε οι εκπλήξεις του βυθού είχαν καμιά σχέση με τα προβλήματα, πανομοιότυπα πλακάκια του πάτου της πισίνας όπου προπονιόταν ο Φάνης, όσο βαθιά κι αν ήταν αυτή. Κι ύστερα, ίσως η αίσθηση ότι έπρεπε να φέρει το σταυρό πίσω στον παπά να προκαλούσε στον

Φάνη άγχος, και να μην μπορούσε να κάνει σωστά όλα αυτά που είχε μάθει, ώστε τελικά να πάθαινε κανένα ατύχημα. Εξάλλου, κι ο προπονητής τους είχε προειδοποιήσει για τον Φάνη: είχε βέβαια αντίληψη καλή ώστε να μπορεί να βουτά, όμως οι καταδύσεις ανήκαν στα αθλήματα που προκαλούσαν πίεση στο κεφάλι και το λαιμό, και ήταν καλό να αποφεύγονται από τα άτομα με σύνδρομο Ντάουν. Ακόμα και η νέα ντιρεκτίβα για τους Παραολυμπιακούς αγώνες έλεγε ότι για να συμμετέχουν αθλητές με σύνδρομο Ντάουν σε τέτοια αθλήματα που πίεζαν το κεφάλι και το λαιμό, έπρεπε να περάσουν από ένα σωρό ιατρικές εξετάσεις. Στους προηγούμενους αγώνες δεν είχαν ζητήσει τόσες πολλές.

Ο Φάνης ήξερε ότι οι γονείς του τον αγαπούσαν και φοβόντουσαν μην του συμβεί κακό – του αρνιόντουσαν αυτό που ήθελε για να τον προστατέψουν. Όμως αυτό δε μετρίαζε τη λύπη του καθόλου. Ούτε και μπορούσε να καταλάβει το σκεπτικό τους: ο ίδιος πίστευε ακράδαντα ότι ο Θεός δε θ' άφηνε να πάθει κακό πάνω στην ίδια τη

γιορτή του, και μάλιστα ενώ είχε σκοπό να βρει το σταυρό και να τον πάει στον παπά!

Και τώρα ένας ένας οι βουτηχτές γύριζαν άπρακτοι. Κανείς τους δεν κρατούσε το σταυρό. Τελευταία βγήκε η κοπέλα – είχε μεγάλη επιμονή. Όλοι έλεγαν ότι έφαξαν παντού, μέσα σε βράχια και φύκια, αλλά δε βρήκαν πουθενά το σταυρό, κι ούτε καν το σκοινί δεν είδαν.

Οι ψάλτες στα μικρόφωνα συνέχισαν να ψέλνουν, όμως ο κόσμος δεν τους ακολουθούσε πια. Η μουρμούρα απλώθηκε παντού. Οι γονείς του Φάνη έπιασαν συζήτηση με τους διπλανούς, που θεωρούσαν πολύ μεγάλη γρουσουζιά τ' ότι ο σταυρός χάθηκε. Φαίνεται ότι οι περισσότεροι από τους παρευρισκόμενους είχαν την ίδια γνώμη – ακόμα κι ο παπάς φαινόταν κάπως αμήχανος. Τότε ο Νίκος έσπρωξε τον Φάνη συνωμοτικά και του είπε στο αφτί:

«Φάνη, τώρα είναι η ώρα σου! Θα βουτήξουν κι άλλοι για το σταυρό, βούτα κι εσύ, και θά 'ρθω πίσω σου να σε προσέχω».

Ο Φάνης έμεινε έκπληκτος. Κοίταξε πρώτα τον Νίκο,

κι ύστερα την Ελένη που κουνούσε το κεφάλι δηλώνοντας τη συμφωνία της.

«Έλα λοιπόν», τον παρότρυνε σιγανά ο Νίκος. «Να αυτοί που θα βουτήξουν. Θα τρέξουμε και θα πέσουμε στο νερό μαζί τους».

«Αφού ο μπαμπάς και η μαμά δε συμφωνούν», ψιθύρισε ο Φάνης με παράπονο.

«Μα έλα, χριστιανέ μου, δεν κάνεις κανένα κακό», παρενέβη η Ελένη. «Ξέρεις να βουτάς καλά κι ο Νίκος θά 'ναι μαζί σου».

Ο Φάνης γύρισε να δει τους γονείς του. Δεν τον πρόσεχαν, είχαν αφοσιωθεί στη συζήτηση με τους διπλανούς. Να βουτούσε, όπως κι ο ίδιος ήθελε; Τα μεγάλα αδέρφια του συμφωνούσαν, μάλιστα ο μεγάλος αδελφός του θά 'πεφτε μαζί να τον προσέχει. Γιατί να μην το 'κανε λοιπόν;

«Τώρα πάμε», είπε ο Νίκος, κι άρχισε να σπρώχνει ελαφρά τον κόσμο για να φτάσει μπροστά στο νερό. Ο Φάνης τον ακολούθησε γρήγορα. Σε λίγο βρίσκονταν στην προβλήτα, μαζί με τρία άλλα αγόρια και το επίμο-

νο κορίτσι που θα ξαναβουτούσε. Ο Φάνης τους κοίταξε φευγαλέα, κι αμέσως έδωσε μία και μπλουμ! Βρέθηκε στον ονειρεμένο κόσμο του βυθού. Ούτε που κατάλαβε τον αδελφό του που βούτηξε πίσω του.

Τι όμορφος που ήταν ο κόσμος κάτω από το νερό! Τι χαριτωμένα ήταν τα πολύχρωμα ψαράκια που πρόβαλλαν μέσα απ' τα θαλάσσια φυτά, τι μαγευτικό ήταν να τα βλέπεις να κολυμπάνε κοπαδιαστά, συσπώντας τα λυγερά σωματάκια τους! Ο Φάνης κουνούσε τα χέρια του όπως τον είχαν μάθει, αναζητώντας μια χρυσαφένια λάμψη ή κάποιο σκοινί που θα τον οδηγούσε στο σταυρό. Όμως γύρω δε φαινότανε τίποτα τέτοιο.

«Δεν πειράζει», σκέφτηκε, «μπορώ να κρατήσω την αναπνοή μου κι άλλο. Μπορώ και ν' ανέβω στην επιφάνεια να πάρω αέρα και να ξανακατέβω». Κι αμέσως άρχισε να ψέλνει μέσα του το απολυτίκιο των Θεοφανίων, που ήταν απ' τα αγαπημένα του:

«Εν Ιορδάνη βαπτιζομένου σου Κύριε, η της Τριάδος εμφανερώδη προσκύνησις. Του γαρ γεννήτορος η φωνή

προσεμαρτύρει Σοι, αγαπητόν Σε Υιόν ονομάζουσα. Και το πνεύμα εν είδει περιστεράς, εβεβαίου του λόγου το ασφαλές. Ο επιφανείς, Χριστέ, ο Θεός, και τον κόσμο φωτίσας, δόξα Σοι».

Έξω στη στεριά, η μητέρα του Φάνη είχε τρελαθεί από την αγωνία. «Μα, Ελένη, αφού τους είδες να φεύγουν έπρεπε να μας το πεις», έλεγε στην κόρη της. «Αν μπλεχτεί πουθενά και δεν μπορεί να ξανανεβεί στην επιφάνεια, τι θα κάνουμε;»

«Αφού είναι κι ο Νίκος πίσω του, μανούλα», πήγε να την καθησυχάσει η Ελένη, «ο Νίκος δε βούτηξε για το σταυρό, αλλά για να προσέχει τον Φάνη μας».

«Θα βουτήξω κι εγώ», είπε ο μπαμπάς αποφασιστικά, «μην ανησυχείτε, αγάπες μου. Όλα θα πάνε καλά».

«Ναι, Κοσμά, πήγαινε γρήγορα σε παρακαλώ», έκανε με πνιγμένη φωνή η κυρία Ουρανία. Η Ελένη έσφιξε το χέρι του πατέρα της. «Εγώ δεν ανησυχώ μπαμπά», είπε, «ο Χριστός που γιορτάζουμε τη βάπτισή Του θα φροντίσει για όλα».

«Ο Χριστός θα φροντίσει για όλα»... Μια κουβέντα

ήταν αυτή. Βέβαια, η Ουρανία το 'λεγε πάντα ότι ο Χριστός φρόντιζε για όλα. Κι αλήθεια πίστευε ότι δε θα μπορούσε να βρει από αλλού όλη αυτή τη δύναμη που έδειξε τόσα χρόνια, από τη στιγμή που γεννήθηκε ο Φάνης. Έπρεπε μάλιστα να φανεί δυνατή πριν ακόμα ο Φάνης γεννηθεί, γιατί οι εξετάσεις το 'χαν δείξει ότι είχε σύνδρομο Ντάουν, κι όλοι είχαν πέσει να τους φάνε.

«Τι το θέλετε αυτό το τρίτο παιδί, έχετε άλλα δύο υγιέστατα. Σκέτος μπελάς θα είναι, θα σας δημιουργήσει ένα σωρό προβλήματα. Θα πρέπει να τρέχετε στα χειρουργεία για την καρδιά του, στα ιδρύματα για το ένα του, για το άλλο του. Θα αναγκαστείτε να παραμελήσετε τα άλλα σας παιδιά. Κι αυτό θα υποφέρει, το καημένο. Και τι θ' απογίνει, όταν εσείς πεθάνετε;»

Η Ουρανία κι ο Κοσμάς έπρεπε ν' αντικρούουν καθημερινά τέτοια λογικοφανή επιχειρήματα. Τελικά, επειδή βαρέθηκαν να προτάσσουν άλλα επιχειρήματα, βροντώντας στου κουφού την πόρτα, έλεγαν σε όλους στερεότυπα: «εμείς το παιδί μας δεν το σκοτώνουμε». Κι ύστερα,

το καλοκαίρι που ο μικρός γεννήθηκε, άλλες λαχτάρες, γιατί δεν είχαν αρκετά χρήματα για να τον πάνε να χειρουργηθεί στο εξωτερικό. Τότε όμως, επικοινωνήσε απρόσμενα μαζί τους η Αριάδνη, μια μακρινή θεία από την Αμερική, που έφαχνε να βρει τους εναπομείναντες Έλληνες συγγενείς της. Έρθε στην Ελλάδα, τους γνώρισε και συγκινήθηκε πολύ με το γλυκό άρρωστο μωρό. Έτσι προθυμοποιήθηκε να προσφέρει τα υπόλοιπα χρήματα, και μάλιστα ταξίδεψε με την υπόλοιπη οικογένεια στην Αγγλία, όπου έγινε η εγχείρηση. Αυτή η θεία Αριάδνη έγινε η νονά του Φάνη. Ήξερε να τους πει ένα σωρό πράγματα για ειδικά προγράμματα εκπαίδευσης των παιδιών με Ντάουν, και φιλοξένησε όλη την οικογένεια στο σπίτι της στη Φιλαδέλφεια, για να παρακολουθήσουν οι γονείς τα μαθήματα που έπρεπε.

Σίγουρα δεν ήταν ξεκούραστα, οι γονείς έπρεπε να φροντίζουν και τ' άλλα δύο παιδιά που ήταν μικρά και που δεν είχαν και πολλές επιλογές σε μια ξένη χώρα. Όμως η θεία Αριάδνη τους βοήθησε πολύ και τα κατά-

φεραν – και η Ουρανία δεν είχε καμιά αμφιβολία, ότι η καλή αυτή θεία ήταν θεόσταλη.

Και μετά, στην επιστροφή, η Ουρανία είχε να φροντίξει την Ελένη που πήγαινε πια νηπιαγωγείο, τον Νίκο που ακόμα έμενε στο σπίτι, και βέβαια τον Φάνη, που χρειαζόταν την ειδική γυμναστική του, συν τη φροντίδα που έχει ένα μωρό. Κι όλα αυτά, μέσα σε βλέμματα οίκτου από φίλους και γνωστούς, βλέμματα που μεταφράζονταν ως «τι τραβάνε οι καημένοι» και «ας πρόσεχαν».

Όμως ο Φάνης μεγάλωσε μια χαρά, μέσα στην αγάπη όλης της οικογένειάς του. Πήγε και στο σχολείο, μάθαινε και αγγλικά, και τα Σαββατοκύριακα από το πρωί μέχρι το μεσημέρι καθόταν στο ίδρυμα με τα αυτιστικά παιδιά, όπου μια θεραπεύτρια τον είχε χρίσει βοηθό της. Και τι δεν έκανε εκεί για να βοηθάει τ' άλλα παιδάκια: φορούσε τις κάλτσες και τα παπούτσια σε όσα δεν μπορούσαν μόνα τους, συμμετείχε στο σερβίρισμα βάζοντας τα μπισκότα σε μπολ, έφερνε νερό σε όποιον ζητούσε. Το μεσημέρι γύριζε πάλι στο σπίτι κι ασχολιόταν με το αγαπη-

μένα του χόμπι, τα παζλ και τα ψηφιδωτά. Και την τελευταία χρονιά, εκτός από την επιβεβλημένη γυμναστική του που εδώ και τρία χρόνια μπορούσε να την κάνει μόνος του, προπονιόταν και στο κολύμπι και στις καταδύσεις. Οι ειδικοί είχαν πει στους περήφανους γονείς ότι ο Φάνης θα τα κατάφερνε και να εργαστεί, όταν θα τελείωνε το σχολείο.

Και τώρα όλα αυτά κινδύνευαν να χαθούν μέσα σε λίγα λεπτά της ώρας, μαζί με τον αγαπημένο τους Φάνη... Εδώ τόσες φορές είχαν πάθει ατυχήματα έμπειροι βουτηχτές, και μάλιστα τόσοι πνίγηκαν. Αν κινδύνευαν οι έμπειροι, πόσο μάλλον ο άπειρος Φάνης;

Αυτά σκεφτόταν η Ουρανία και η καρδιά της χτυπούσε σαν τρελή.

«Έλα να κάνουμε προσευχή, μανούλα», την παρότρυνε η κόρη της. «Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησε το δούλο σου Θεοφάνη κι εμάς δια των ευχών σου».

Οι βουτηχτές και πάλι αργούσαν να βγουν, κι ο κόσμος είχε αναστατωθεί. Τους είχαν δει όλους ν' ανεβαί-

νουν στην επιφάνεια για να πάρουν αέρα και να ξανα-βουτούν, αλλά δεν είχαν δει πουθενά το σταυρό. Ποιος ξέρει τι να προμηνούσε αυτό το παράξενο πράγμα που δεν είχε συμβεί ποτέ πριν.

Στην αναστάτωση συντελούσε κάποιος απ' την Κεφαλλονιά. Αυτός διέδιδε ότι όποτε δεν εμφανίζονταν τα περίφημα φιδάκια της Παναγίας, αυτά τα μικρά με το σταυρό στο κεφάλι που βγαίνουν στο χωριό Μαρκόπουλο από τις έξι ως τις δεκαπέντε Αυγούστου, γίνονταν καταστροφές, όπως οι σεισμοί του 1953. Σίγουρα κάτι κακό θα συνέβαινε κι εδώ, συμπέραινε ο Κεφαλλονίτης.

«Σταμάτα βρε, προληπτική», του έλεγαν κάποιοι πιο ψύχραιμοι από δίπλα, «κάπου θα έχει μπλεχτεί ο σταυρός και θα τον βρούνε. Σταμάτα να τρομοκρατείς τον κόσμο». Κι ένας δωδεκαθεϊστής που είχε κατέβει στο λιμάνι για να χαζέψει, άκουγε όλα αυτά και γελούσε κάτω από τα αρχαιοπρεπή μούσια του. Σκεφτόταν ήδη πώς θα περιέγραφε το συμβάν στα φόρουμ του Ίντερνετ όπου ήταν μέλος, για να γελάσουν οι άλλοι δωδεκαθεϊστές και οι χρι-

στιανοί να σκάσουν απ' το κακό τους.

Ένας ένας οι βουτηχτές επέστρεφαν στο λιμάνι. Βγήκε και η κοπέλα, αναστατωμένη και με τα μάτια γουρλωμένα. Οι δικοί της φοβήθηκαν ότι κάτι είχε πάθει, έτσι όπως χειρονομούσε και με την έκφραση που είχε το πρόσωπό της. Μα εκείνη ήταν απλά ενθουσιασμένη και βιαζόταν κάτι να τους πει:

«Είδα το σταυρό», έκανε μόλις πήρε μερικές βαθιές ανάσες. «Ήταν απίστευτο».

Μα κανείς δεν τη ρώτησε τι ήταν απίστευτο, γιατί τώρα όλοι έβλεπαν το σταυρό. Κάποιος τον κρατούσε ψηλά έξω από το νερό, κολυμπώντας με το άλλο χέρι και με τα πόδια του. Ήταν ο Φάνης.

Πίσω από τον Φάνη κολυμπούσαν ο αδελφός κι ο πατέρας του, και πίσω από αυτούς ένας άλλος, εκείνος που είχε πέσει τελευταίος στο νερό, κι έβγαινε τελευταίος και τώρα. «Δόξα Σοι, ο Θεός», σταυροκοπήθηκε η Ουρανία, «ζήτω!» πανηγύρισε κι η Ελένη, που μέσα της ήταν σίγουρη ότι ο αδελφός της θα 'βρισκε το σταυρό.

«Τι αστείο είναι αυτό», σκέφτηκε ο δωδεκαθεϊστής, «τόση ώρα δε βρίσκανε το σταυρό τόσο άξιοι κολυμβητές και τον βρήκε ο καθυστερημένος; Σίγουρα ο παπάς θα έχει σκαρώσει καμιά σκηνοθεσία». Γύρισε κι είπε γρήγορα τις σκέψεις του στο διπλανό του που τον ήξερε ότι ήταν σκεπτικιστής, μα εκείνος δε βιάστηκε να συμφωνήσει.

«Ας μη βιαστούμε να βγάλουμε συμπεράσματα», είπε, «μπορεί να έγινε κάτι άλλο. Μπορεί να βρήκαν το σταυρό ο αδελφός κι ο πατέρας του καθυστερημένου και να του τον έδωσαν μετά να τον παραδώσει αυτός για να χαρεί. Δες, έρχονται από πίσω του κολυμπώντας».

Τότε ακριβώς ακούστηκε να μιλάει δυνατά το κορίτσι που είχε βουτήξει:

«Δεν μπορείτε να φανταστείτε... Ο σταυρός ήταν κρυμμένος κάτω από τα φύκια, περάσαμε τόσες φορές από κει και δεν τον βρίσκαμε! Και μόλις πλησίασε αυτός ο μικρός, σαν να ανυψώθηκε μόνος του ο σταυρός για να τον συναντήσει!»

Ένα «ααα!» αναδύθηκε απ' το πλήθος. Ο Κεφαλλονί-

της σταυροκοπήθηκε κάπως θεατρικά, μουρμουρίζοντας: «Μέγας είσαι, Κύριε, και θαυμαστά τα έργα Σου!»

«Πφ, τι σκηνοθεσία», πέταξε μέσ' απ' τα δόντια του ο δωδεκαθεϊστής, «μέχρι και οι βουτηχτές είναι στο κόλπο... Αλλά θα τους ξεμπροστιάσω τους απατεώνες σ' όλο το Ίντερνετ, περίμενε και θα δεις».

«Με τι στοιχεία θα το κάνεις;» ρώτησε ο αγνωστικιστής από δίπλα.

«Χρειάζεσαι και στοιχεία, καμμένε; Αν δεν είναι σκηνοθεσία, θα πρέπει να δεχτούμε ότι ο Θεός των χριστιανών είναι πραγματικός, και ήθελε να πιάσει το σταυρό ειδικά αυτός ο καθυστερημένος. Γίνεται να πιστέψουμε τέτοιο πράγμα; Όχι βέβαια».

«Μπορεί το κορίτσι να λέει αλήθεια», απάντησε ο σκεπτικιστής. «Δεν είναι απαραίτητο να είναι θαύμα αυτό που περιγράφει. Μπορεί κάποιο υποβρύχιο ρεύμα να έδωσε ώθηση στο σκονί, κι έτσι ο σταυρός να φάνηκε σαν να ανυψώθηκε. Δεν έχεις στοιχεία να τους κατηγορήσεις για απάτη». Ο δωδεκαθεϊστής σκέφτηκε λίγο.

«Ναι, είναι κι αυτό μια εξήγηση», είπε, «μια εξήγηση που αποκλείει την ύπαρξη θαύματος. Θα το γράψω κι αυτό. Αλλά και το ότι ο πατέρας κι ο αδελφός του καθυστερημένου βούτηξαν κι αυτοί, είναι σοβαρή ένδειξη ότι τον βοήθησαν. Το είπες κι εσύ πρωτύτερα». Ο αγνωστικιστής σήκωσε τους ώμους, αιθανόμενος ότι είχε ήδη απαντήσει.

Στο μεταξύ, ο Φάνης που δεν είχε ιδέα για όλες αυτές τις ερμηνείες, παρέδωσε το χρυσό, βαρύ σταυρό στον παπά και φίλησε το χέρι του με σεβασμό. Τα ρούχα του έσταξαν νερό και κρύωνε λίγο, αλλά δεν τον ένοιαζε. Ήταν τόσο ευτυχισμένος που είχε πραγματοποιήσει τ' όνειρό του... Το μόνο που τον ανησυχούσε λίγο, ήταν μήπως τον μάλωνε η μητέρα του – ο πατέρας του ήταν εκεί κοντά του, και δεν τον είχε μαλώσει, μόνο τον καμάρωνε.

Ο παπα-Θόδωρος ευλόγησε το νεαρό βουτηχτή συγκινημένος, κι αμέσως μετά ευλόγησε και όλους τους υπόλοιπους που είχαν βουτηξει, και στέκονταν λίγο πιο πίσω. Μαζί και τον Νίκο, τον αδελφό του Φάνη, και τον Κοσμά, τον πατέρα του, και το ενθουσιασμένο κορίτσι που είχε

πει σ' όλο τον κόσμο τι είχε δει να συμβαίνει κάτω από το νερό. Αμέσως μετά έκανε νόημα στους ψάλτες να σταματήσουν για λίγο. Νεκρική ησυχία έπεσε στο πλήθος.

«Να με συγχωρεί η αγάπη σας που διακόπτω την ακολουθία, αλλά είναι ζήτημα ζωής και θανάτου», είπε ο ιερέας. «Και θα σας πω γιατί. Είδαμε όλοι ότι ο Θεός δεν κάνει διακρίσεις μεταξύ των παιδιών Του, και κανέναν δεν περιφρονεί... το λέει κι ο απόστολος Ιάκωβος, ο Θεός δεν είναι προσωπολήπτης. Όμως εμείς οι άνθρωποι κάνουμε διακρίσεις, αδελφοί μου, και φερόμαστε άδικα. Γιατί όταν οι προγεννητικές εξετάσεις δείξουν ένα παιδί με Ντάουν, οι περισσότεροι γιατροί συνιστούν να διακοπεί η κύηση, και οι περισσότεροι γονείς τούς υπακούουν πειθήνια, και οι περισσότεροι από τους φίλους και συγγενείς τους λένε ότι πολύ καλά κάνουν. Και τον άνθρωπο σκοτώνουν, και στον Θεό λένε “πάρε πίσω το δώρο σου, δεν είναι αρκετά καλό για μας, δε μας αρέσει και δεν το θέλουμε”. Δεν είναι έτσι αδελφοί μου;»

Ο παπα-Θόδωρος έκανε μια μικρή διακοπή και κοί-

ταξε ερευνητικά τον κόσμο γύρω. Από τους δυο γυναικολόγους που ήξερε και στέκονταν εκεί κοντά, ο ένας είχε σφίξει τα δόντια του με πείσμα κι ο άλλος είχε χαμплώσει το κεφάλι σαν να ντρεπόταν. Το ίδιο είχαν χαμплώσει το κεφάλι κι άλλοι, άντρες και γυναίκες, που δεν ήταν γιατροί. «Εύχομαι να διδαχθούμε όλοι από αυτό που έγινε σήμερα», συνέχισε ο ιερέας, «να καταλάβουμε ότι κάθε άνθρωπος έχει τη θέση του στον κόσμο μας κι ότι καθετί, καλό ή κακό, που κάνουμε στον ελάχιστο αδελφό μας, το κάνουμε στο Χριστό τον ίδιο. Και για όποιον έσφαλε, υπάρχει και η μετάνοια παιδιά μου. Ο Χριστός μας δε διώχνει τον αμαρτωλό, αλλά σταυρώθηκε με τα χέρια ανοιχτά, για να κλείσει όλους τους αμαρτωλούς στην αγκαλιά Του... Αμαρτωλοί είμαστε όλοι, και πρώτος εγώ».

Ο γιατρός με το χαμплωμένο κεφάλι έκανε το σταυρό του, χωρίς να σηκώνει καθόλου τα μάτια του. Μια γυναίκα σκούπισε ένα δάκρυ, με χαμплωμένα τα μάτια κι εκείνη. Ο γιατρός με την πεισμωμένη έκφραση έφυγε, πετώ-

ντας μέσα απ' τα δόντια του κάτι, που μόνο ο δωδεκαθεϊστής το άκουσε, γιατί ο γυναικολόγος το 'χε ξεστομίσει καθώς περνούσε από δίπλα του. Είχε πει: «Αυτοί οι παπάδες θα μας ξαναγυρίσουν στο Μεσαίωνα».

«Θα το ήθελαν πολύ αυτό οι παπάδες», φώναξε κι ο δωδεκαθεϊστής, «αλλά ο Μεσαίωνας δε θα περάσει!» Οι άνθρωποι γύρω του τον κοίταξαν με απορία, γιατί δεν κατάλαβαν ούτε τι εννοούσε ούτε γιατί το έλεγε τώρα αυτό.

«Πηγαίνω», είπε αυτός στον αγνωστικιστή, «είδα αρκετά... Μπες το βράδυ στο φόρουμ να θαυμάσεις τι θα τους έχω φτιάξει». Ο αγνωστικιστής απάντησε κάτι, αλλά η απάντησή του σκεπάστηκε από τις ενθουσιώδεις ψαλμωδίες που ξεχύθηκαν απ' τα μικρόφωνα κι απ' τα στόματα του κόσμου.

Ανάμεσα στον κόσμο, η Ουρανία κι η κυρία Ελένη έψελναν με φωνή καμπάνα κι αυτές. Να όμως, που κι ο Φάνης, κι ο Νίκος, κι ο κύριος Κοσμάς έφτασαν τώρα κοντά τους, στάζοντας νερά.

«Μαμά, μήπως θα με μαλώσεις;» ρώτησε ο Φάνης

κάπως ανήσυχος. Η Ουρανία τον κοίταξε μ' ένα βλέμμα όλο αγάπη. Γύρω τ' άλλα παιδιά της της έκαναν νόημα με τα μάτια να μη μαλώσει τον Φάνη, κι ο άντρας της την αγκάλιαζε μ' ένα παρόμοιο ύφος κι αυτός. Η Ουρανία χαμογέλασε με δάκρυα συγκίνησης.

«Όχι, Φάνη, δε θα μαλώσω κανέναν. Χρόνια σου πολλά, Φάνη».

(Η Ουρανία αγκάλιασε τον Φάνη, και μετά ανοίξε την αγκαλιά της περισσότερο να χωρέσει και τ' άλλα της παιδιά. Και ο μπαμπάς άπλωσε τα μεγάλα χέρια του και αγκάλιασε όλα του τα παιδιά, μαζί και τη γυναίκα του - όλη η οικογένεια έγινε μια αγκαλιά.) Κι ο κόσμος γύρω συνέχιζε να ψέλνει.